

Het verhaal van de Odyssee

ISBN: 9789465542942

Omslagontwerp: Ls Coronalis

**© 2026 P en B Cornelissen, Hamont-Achel,
Belgium**

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of, openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

Eerste druk

Het verhaal van de Odyssee

Ls Coronalis

Woord vooraf

De Odyssee van Homeros is een van de oudste en beroemdste verhalen uit de wereldliteratuur. Toch voelt het verhaal, ondanks zijn ouderdom, verrassend vertrouwd aan. Het gaat over verlangen naar huis, over trouw en verleiding, over moed en angst, over verlies en hoop. En bovenal gaat het over een man die na jaren van oorlog en omzwervingen maar één doel voor ogen heeft: terugkeren naar huis.

Na de val van Troje begint voor hem een nieuwe en veel moeilijkere reis. Hij ontmoet vreemde volkeren, goden en monsters. Hij komt terecht bij de Kyclopen, bij de tovenares Kirke en tussen de Sirenen. Hij moet de gevaren van Skylla en Charybdis trotseren en zelfs afdalen naar de onderwereld. Ondertussen wacht op Ithaka zijn vrouw Penelope, terwijl vrijers zich in zijn huis hebben genesteld en zijn zoon Telemachos volwassen wordt.

In dit boek wordt de Odyssee opnieuw verteld in een vlotte en toegankelijke vorm. De oorspronkelijke 24 zangen van Homeros vormen daarbij de leidraad. De gebeurtenissen, personages en Griekse namen zijn zoveel mogelijk behouden.

Ik wens de lezer een goede reis.

De goden beraadslagen – Athena bezoekt Telemachos.

Lang geleden, toen de oorlog om Troje al tien jaar voorbij was, waren bijna alle Griekse helden weer veilig thuisgekeerd. Slechts één man zwierf nog altijd over de zeeën: de slimme en vindingrijke Odysseus, koning van Ithaka. Zijn lot was zwaar. Hoewel hij naar zijn vrouw Penelope en zijn zoon Telemachos verlangde, hielden de goden hem nog steeds ver van huis.

Op een dag kwamen de onsterfelijke goden bijeen op de top van de Olympus. Zeus, de oppergod, keek uit over de wereld en sprak over de dwaasheid van de mensen. Zij gaven de goden vaak de schuld van hun ellende, terwijl zij die meestal zelf veroorzaakten. Als voorbeeld noemde hij Aigisthos. Tegen de uitdrukkelijke waarschuwing van Hermes had deze de vrouw van Agamemnon verleid en vervolgens Agamemnon vermoord toen hij uit Troje terugkeerde. Uiteindelijk had Agamemnons zoon Orestes zijn vader gewroken door Aigisthos te doden. Zo kregen de mensen opnieuw het bewijs dat misdaad uiteindelijk wordt bestraft. Terwijl Zeus sprak, dacht de godin Athena aan Odysseus. Zij kon niet begrijpen waarom zo'n rechtvaardige en verstandige man nog steeds moest lijden. Ze herinnerde Zeus eraan dat Odysseus al jarenlang gevangen werd gehouden door de nimf Kalypso op het afgelegen eiland Ogygia. Kalypso hield zielsveel van hem en wilde hem zelfs onsterfelijk maken als hij haar echtgenoot zou worden. Maar Odysseus verlangde slechts naar zijn eigen land, zijn vrouw en zijn zoon. Athena vroeg haar vader waarom Odysseus nog altijd niet naar huis mocht terugkeren. Zeus antwoordde dat hij Odysseus zeker niet vergeten was. Integendeel, hij bewonderde de koning van Ithaka nog steeds om zijn wijsheid en de vele offers die hij altijd aan de goden had gebracht. Maar één god bleef hem verbitterd

haten: Poseidon, de machtige god van de zee. Dat kwam omdat Odysseus de Kykloop Polyphemos blind had gemaakt en Polyphemos was een zoon van Poseidon. Daarom deed Poseidon er alles aan om Odysseus van zijn vaderland weg te houden. Op dat moment bevond Poseidon zich echter ver weg, bij de Aithiopen, waar hij offers ontving. Daardoor kon de rest van de goden eindelijk plannen maken zonder dat hij hen tegenwerkte.

Zeus besloot dat het moment gekomen was om Odysseus naar huis te laten terugkeren. Hij gaf Hermes de opdracht naar Ogygia te vliegen en Kalypso te bevelen haar gevangene vrij te laten. Athena kreeg een andere taak. Zij moest naar Ithaka gaan om Odysseus' zoon Telemachos moed te geven. Athena daalde neer uit de hemel en nam de gedaante aan van Mentès, een oude vriend van Odysseus en koning van de Taphiërs. Zo kon zij ongemerkt het paleis binnengaan. Toen zij het paleis bereikte, zag zij een schokkend tafereel. Overal zaten de vrijers van Penelope. Al bijna drie jaar woonden zij in het paleis van Odysseus. Omdat iedereen dacht dat Odysseus gestorven was, wilden zij dat Penelope een nieuwe echtgenoot koos. In plaats van haar eerlijk het hof te maken, maakten zij misbruik van de gastvrijheid die in Griekenland heilig was. Elke dag slachtten zij runderen, schapen en geiten. Ze dronken grote hoeveelheden wijn, aten zich vol en vermaakten zich met muziek en spelletjes. Alles gebeurde op kosten van Odysseus. Athena zag hoe schaamteloos de mannen zich gedroegen. Sommigen zaten dobbelstenen te spelen, anderen scholden de dienaren uit of lieten zich bedienen alsof het hun eigen huis was. Geen van hen dacht eraan ooit nog te vertrekken. Te midden van die drukte zat Telemachos stil voor zich uit te staren. Hij was inmiddels bijna twintig jaar oud, maar had zijn vader nauwelijks gekend. Als kind had hij Odysseus voor het laatst gezien toen deze

naar Troje vertrok. Nu groeide hij op tussen mensen die zijn bezit roofden en zijn moeder lastigvielen. Hij voelde zich machteloos en droomde ervan dat zijn vader plotseling zou terugkeren om orde op zaken te stellen. Toen Telemachos de onbekende gast zag, sprong hij onmiddellijk op. Anders dan de vrijers kende hij de wetten van de gastvrijheid. Hij begroette de reiziger vriendelijk, nam diens speer aan, bracht hem naar een ereplaats en liet water brengen om de handen te wassen. Daarna werd een overvloedige maaltijd opgediend. Pas nadat de gast gegeten had, vroeg Telemachos naar zijn naam en naar het doel van zijn reis. Athena stelde zich voor als Mentes en vertelde dat zij op doorreis was. Vervolgens vroeg zij waarom er zoveel onbekende mannen in het paleis verbleven.

Telemachos kon zijn verdriet nauwelijks verbergen. Hij vertelde dat deze mannen de voornaamste edelen van de omliggende eilanden waren. Zij wilden allemaal met zijn moeder trouwen en bleven maar in het paleis wonen. Penelope durfde niemand te kiezen en hoopte nog altijd dat haar man ooit zou terugkeren. Ondertussen

verkwistten de vrijers zijn erfenis. Zelf was hij te jong en te zwak om hen weg te sturen. Athena luisterde aandachtig en sprak hem daarna moed in. Zij zei dat Odysseus misschien veel dichterbij huis was dan iedereen dacht. Ze voorspelde dat hij spoedig zou terugkeren en zijn vijanden zwaar zou straffen. Daarna gaf zij Telemachos een belangrijk advies. Hij mocht niet langer als een jongen blijven leven. Eerst moest hij de Griekse edelen bijeenroepen in een volksvergadering en de vrijers bevelen zijn huis te verlaten. Vervolgens moest hij zelf op reis gaan om nieuws over zijn vader te zoeken. Hij moest eerst naar Pylos varen om koning Nestor te spreken en daarna naar Sparta om Menelaos te bezoeken, de laatste Griekse koning die uit Troje was teruggekeerd. Misschien konden zij hem vertellen of Odysseus nog leefde. En als hij hoorde dat zijn vader gestorven was, moest hij diens dood aanvaarden, een grafheuvel oprichten, de begrafenisplechtigheden houden en zijn moeder toestaan opnieuw te trouwen. Daarna kon hij zich eindelijk tegen de vrijers keren. Deze woorden maakten diepe indruk op Telemachos. Voor het eerst voelde hij moed en vastberadenheid in zich opkomen. De ontmoeting met de mysterieuze vreemdeling leek hem sterker te hebben gemaakt. Toen Athena vertrok, veranderde zij zich in een vogel en vloog omhoog. Op dat moment beseft Telemachos dat zijn gast geen gewone sterveling was geweest, maar een godin. Vol goede moed keerde Telemachos terug naar de grote zaal. Daar waren de vrijers opnieuw aan het eten en drinken. Een zanger, Phemios, zong over de moeizame terugkeer van de Griekse helden uit Troje. Penelope hoorde het lied vanuit haar vertrekken. Omdat het haar deed denken aan haar vermiste echtgenoot, kwam zij naar beneden en vroeg de zanger een ander onderwerp te kiezen. Voordat Phemios kon antwoorden, sprak Telemachos onverwacht zelf. Tot verbazing

van iedereen zei hij dat een zanger vrij moest zijn om te zingen wat hij wilde. Niet de zanger was verantwoordelijk voor het verdriet dat zijn lied opriep. Vervolgens vroeg hij zijn moeder terug te keren naar haar vertrekken en zich bezig te houden met haar eigen werkzaamheden. De leiding van het huis, zei hij, behoorde voortaan aan hem toe. Penelope keek haar zoon verbaasd aan. Voor het eerst sprak hij met het gezag van een volwassen man. Zonder tegen te spreken keerde zij terug naar haar kamers. De vrijers waren eveneens verbaasd over de verandering in Telemachos. Toch lachten zij hem uit en namen zijn woorden niet serieus. Ze aten verder, dronken nog meer wijn en maakten plannen om hun machtspositie te behouden. Toen de avond viel, trok Telemachos zich terug in zijn slaapkamer. Daar dacht hij lang na over alles wat Athena hem had gezegd. Voor het eerst sinds jaren had hij een duidelijk doel: hij zou zijn vader gaan zoeken en niet langer toelaten dat de vrijers ongestraft zijn huis bleven plunderen.

De vergadering van Ithaka en het vertrek van Telemachos

De hele nacht had Telemachos wakker gelegen. De woorden van de vreemdeling Mentos — die in werkelijkheid de godin Athena was geweest — bleven in zijn gedachten rondgaan. Voor het eerst voelde hij dat hij niet langer alleen maar de zoon van een verdwenen koning was, maar iemand die zelf moest handelen. Hij dacht aan zijn vader Odysseus, die al twintig jaar weg was: eerst naar Troje gegaan, daarna jarenlang over de zeeën gezworven. Niemand wist zeker of hij nog leefde. Maar Telemachos voelde dat hij niet langer kon toestaan dat de vrijers zijn huis bleven leegroven en zijn moeder bleven lastigvallen. Toen de nacht voorbij was en de dageraad met haar rozenvingers de hemel kleurde, brak een nieuwe dag aan op Ithaka. Wat Telemachos in stilte had besloten, moest nu werkelijkheid worden. Telemachos stond vroeg op. Hij kleepte zich, hing zijn scherpe zwaard om en nam zijn stevige speer in de hand. Zijn houding was die van iemand die verantwoordelijkheid wilde nemen. Hij gaf zijn trouwe heraut Phemios de opdracht om alle mannen van Ithaka bijeen te roepen. Het was een bijzonder moment, want sinds Odysseus was vertrokken had niemand nog een volksvergadering gehouden. De inwoners van Ithaka kwamen nieuwsgierig samen. Zij vroegen zich af waarom Telemachos hen had laten roepen. Hij was nog jong en had tot nu toe weinig macht gehad. Toen iedereen aanwezig was, trad Telemachos naar voren. Hij hield de staf vast die het teken was van gezag en sprak het volk toe. Hij vertelde eerst over zijn verdriet om zijn vader. Niemand wist waar Odysseus was gebleven. Maar daarna sprak hij vooral over het onrecht dat in zijn eigen huis gebeurde. De vrijers van Penelope kwamen elke dag naar het paleis. Zij beweerden dat zij met Penelope wilden trouwen, maar in werkelijkheid leefden zij van Odysseus' bezit. Zij slachtten zijn dieren, aten zijn voedsel en